REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA" iese în fiacare di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-riĭ de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de *Duminecă* 8 francĭ.

Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inuluĭ Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 174. Brașov, Sâmbătă 10 (23) August. 1902.

Cestiunea evreéscă în România.

(*a*) Nu esistă pe suprafața pământuluĭ popor maĭ tolerant și maĭ răbdător și maĭ primitor de streinĭ, de cât poporul românesc.

Pământul Românieĭ apĕrat cu multe sacrificiĭ de sânge românesc, un pământ atât de bogat, a devenit un fel de Canaan, un fel de pămînt al făgăduințeĭ pentru toțĭ veneticiĭ, pentru toțĭ fugariĭ din alte țĕrĭ, carĭ venițĭ aicĭ cu toiagul emigrăriĭ în mână și cu traista în spate, în curênd s'au îmbogățit și au început sĕ-șĭ uite de miseria de erĭ și sĕ se pórte arogant cu elementul autohton, care îĭ primise cu blândețe și milă.

Nu vorbim de grupurile de popóre ariene, carĭ s'au stabilit aicĭ în cursul timpurilor, venind din țĕrile, unde era prisos de populație și aducênd cu sine arte și meșteșugurĭ și virtuțĭ cetățenescĭ și familiare. Aceștia s'au asimilat maĭ mult sĕu maĭ puțin cu Româniĭ și au devenit elemente folositóre țĕriĭ.

O plângere generală se ridică însĕ dela un colț al țĕriĭ până la celalalt împotriva invasiuneĭ poporuluĭ evreesc, care s'a revĕrsat ca un potop asupra țĕriĭ în jumĕtatea a doua a seculuĭ trecut.

In adevĕr, cine a avut ocasiune sĕ vadă orașele Moldoveĭ și sĕ compare starea lor de astădĭ cu aceea de dinainte de o jumĕtate de veac, i-s'a strîns inima de durere, vĕdênd cât sunt de copleșite de elementul evreesc, care monopoliséză tot comerciul, tótă industria și care a întrodus acolo moravurile lor perverse, corupțiunea, mita, cămătaria.

Orașe în carĭ înainte de asta cu 40—50 de anĭ nu erau de cât 4—5 familiĭ de jidov, oropsite și fără nicĭ o importanță, astădĭ numĕră câte 5—6—10 miĭ de locuitorĭ evreĭ, carĭ cer sĕ fie luațĭ în considerațiune, căcĭ în multe orașe formézǎ chiar majoritatea numerică, ér judecațĭ după bogățiile, de carĭ dispun, putem dice, că importanța lor a crescut din cale afară. Căcĭ ceĭ ce începuseră activitatea lor ca negustorĭ ambulanțĭ, mijlocitorĭ de amor etc., astădĭ au devenit milionarĭ.

Și pe lângă sporirea lor pe cale naturală, prin nascerĭ, s'au sporit maĭ ales prin scurgerea continuă din marele resorvoare jidovescĭ, Galiția și Rusia, unde legile erau maĭ aspre și toleranța maĭ puțină.

Bărbații de stat ai Românieĭ, în tóte timpurile s'au arătat îngrijațĭ de sórtea țĕriĭ lor și au resistat, cât au putut, tuturor ispitelor și presiunilor, carĭ aveau de țintă acordarea drepturilor cetățenescĭ pentru acest element periculos și neasimilabil.

Chestiunea evreéscă însĕ nicĭ odată n'a fost luată de la ordinea dileĭ. Ea a fost sulevată din timp în timp și tot-déuna atuncĭ cu maĭ mare violență, când țéra se simția maĭ strîmtorată.

Campania de calomniĭ, întreprinsă în timpul din urmă în presa streină, și pe cât le-a fost cu putință chiar și în parlamentele streine, contra Românieĭ, sunt o dovadă maĭ mult, că evreimea internațională n'a renunțat la visul sĕu de aur, de a se vedé instalată în țéra românéscă, ca în țéra sa. Căcĭ décă vor reuși a se încuiba bine aicĭ, atuncĭ nu maĭ e nevoie de Sionism și de restabilirea vecheĭ lor patriĭ în Palestina cea infructuósă. Dór pământul făgăduințeĭ aicĭ ar fi pentru dênșiĭ, unde, după cum ne asigură marele scriitor frances Drumont, are sĕ se nască Mesia al lor din familia Isrolka.

O notă caracteristică a agitațiuneĭ ostile, ce se face contra Românieĭ și a Românilor în streinătate, ne ofer evenimentele petrecute de curênd în Bad Hall din Austria.

Aicĭ veniseră pentru căutarea sănĕtățiĭ maĭ mulțĭ Românĭ din România și și maĭ mulțĭ Evreĭ din România.

Evreiĭ din România se întâlniră aicĭ cu coreligionariĭ și conaționaliĭ lor din Austria și începură a-ĭ informa despre pretinsele lor miseriĭ, ce le-ar suferi din partea „barbarilor" de Românĭ.

Și ca semn al antipatieĭ lor față cu țéra, care i-a primit lihnițĭ de fóme și i-a îmbogățit, au început a insulta și a huidui pe Româniĭ, carĭ se aflau în Bad-Hall pentru căutarea sănĕtățiĭ. Erau între aceștia maĭ mulțĭ profesorĭ, foștĭ și actualĭ deputațĭ, advocațĭ, proprietarĭ etc. toțĭ ómenĭ de considerație. Eĭ bine, aceștia nu puteau eși la promenadă, sĕ nu fie insultațĭ, nu puteau ședé liniștițĭ în restaurant, fără sĕ fie infestațĭ de óspeții circumcișĭ. Pânăce într'o di un domn cu numele C. Popovicĭ, fost deputat, perdêndu-șĭ răbdarea și fiind în legitimă apĕrare, a aplicat o corecțiune unuĭ óre-care Șmilovicĭ din Iașĭ.

Atâta i-a trebuit. A doua di „Neue Freie Presse" și tóte diarele evreescĭ erau pline de înjurăturĭ la adresa Românilor „barbarĭ", carĭ se pórtă pe la băile din streinătate ca nisce sĕlbatecĭ.

Chestiunea evreiască a ajuns în România într'un stadiu fórte acut și opintirile alianțeĭ internaționale evreescĭ sunt îndreptate intr'acolo, ca sĕ îngenunche țéra atât de ospitalieră, făcênd din populația eĭ o cétă de heloțĭ, carĭ sĕ stea gata totdéuna a împlini ordinele mareluĭ consiliu israelit, cum vedem că se întêmplă în Franța.

Avem firma speranță însĕ, că lucrurile nu vor ajunge până aicĭ.

Apponyi și serbarea - Kossuth. *„Budapesti Hirlap"* dela 21 August spune, că între ministrul-president *Szell* și contele Albert *Apponyi* a fost dela început o deplină înțelegere asupra cestiuneĭ participăriĭ presidentuluĭ camereĭ ungare la serbarea-Kossuth. Constatarea acésta confirmă ceea-ce am dis în primul nostru de ierĭ, că declarațiile, ce le-a făcut Apponyi cătră vice-presidentul partiduluĭ independent, aveau dinainte aprobarea ministruluĭ președinte Coloman Szell.

Conferență în cestiunea macedonénă. Din *Viena* vine scirea, că ministrul de esterne contele Agenor *Goluchowski* ar fi propus puterilor sĕ se țină o conferență *în cestiunea macedonénă*, care sĕ discute asupra reformelor de întrodus în Macedonia. Décă scirea acésta e adevĕrată, atuncĭ contele Goluchowski a suferit fiasco cu propunerea luĭ, căcĭ étă ce scrie în acéstă afacere diarul rusesc *„Novoje Vremja"*.

„E posibil, că se vor ridia vocĭ pentru convocarea uneĭ conferențe internaționale în scopul deslegăreĭ cestiuneĭ macedonene. *Rusia însĕ nu se va alătura la vocile acestea.* Noĭ, Rușiĭ, ne-am convins din esperiență, că în afacerĭ turcescĭ n'au nicĭ un resultat procederile comune ale puterilor. Situația nóstră actuală față cu Turcia rĕmâne pururea escepțională și de aceea noĭ trebue ca tot-déuna sĕ vorbim cu Pórta în numele nostru și nu ni-e permis sĕ ne pierdem individualitatea personală într'o eventuală conferență. Noĭ trebue sĕ dăm ajutor populațiunilor creștine din Macedonia și Sêrbia-vechiă, pentru ceea ce nu trebue sĕ cerem aprobarea Europeĭ. Tóte conferențele internaționale, ce s'ar ține în astfel de cestiunĭ, nu sunt bune, decât pentru a presenta Porțiĭ proiectele stabilite în comun, ér *despre esecutarea lor numai noi, Rușii, ne putem îngriji.* Décă așa este, ceeea ce și esperiența o dovedesce, atuncĭ e maĭ bine, décă noĭ înși-ne vom elabora reformele".

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

File rupte dintr'un carnet.

19 August 1902.

(In strada Orfanilor. — Hahamul Lebovicĭ. — Geamantanul cel greu. — Tovărășia.—Rugăciunea).

In strada Orfanilor din Brașov, astădĭ pe la órele patru și jumĕtate diminéța nu erau decât două persóne. Una din acestea eram eu, care mĕ sculasem érășĭ cu nóptea în cap, sĕ fac o escursiune, căcĭ astădĭ avem „Schimbarea la față", ér mâne sĕrbătóre oficială „Sfântul Ștefan". Avem decĭ și noĭ o vacanță de două dile.

Celă-lalt era un omuleț cu pardesiu negru până la glesne, cu pălărie de catifea în cap. Pĕrul tuns cu mașina Nr. 3, numaĭ pe lângă urechĭ i-se coboriau în jos două cârlionțe lungĭ. O bărbuță rară, roșie, îĭ împrejmuia fața albă, ér ochiĭ luĭ de colórea zĕruluĭ aveau caracteristicele fire roșiĭ ale rasseĭ sale. Eșise dintr'o casă din apropierea templuluĭ și cu geamantanul în mână mergea înainte șováind, ca omul, care într'un loc necunoscut, nu se scie bine orienta. Trecênd pe lângă el, l'am fixat, ér el, sfiicios, și-a luat pălăria din cap și m'a salutat. Era cam de vr'o 26—27 de anĭ.

La colțul strădiĭ, lângă casina română, eu am apucat în stânga spre piață, el s'a dus pe stradela, care comunică cu strada négră. In fața palatuluĭ de justiție érășĭ ne-am întîlnit.

— Mi-se pare, că și d-ta mergĭ la gară, îl întreb eu.

— Da, și nu sciu drumul.

— Atuncĭ, sĕ mergem împreună. Și eu merg la gară.

Și am mers împreună.

Eu mergeam însĕ ușor, căcĭ n'aveam decât pardesiul pe braț. Geamantanul tovarășuluĭ meu însĕ, deșĭ mic, părea fórte greu și jupânul nu putea ține pas cu mine.

— E departe gara, dise el, și e greu geamantanul. Așĭ vre sĕ merg cu tramvaiul.

— Las', că-țĭ ajut eu. Tramvaiul nu vine, decât peste vr'o două-decĭ de minute.

Și am prins de-o ureche a giamantanuluĭ, de cea-laltă ținea jupânul, și mergeam așa împreună.

— D-ta unde mergĭ? începuĭ eu a-l descóse pe nemțesce, căcĭ altă limbă nu sciea, nicĭ chiar pe cea „a statuluĭ", ér pe nemțésca o vorbia în jargonul galițienesc.

— Eu mĕ duc departe, la Sighetul Maramureșuluĭ.

— Ce aĭ făcut, ce aĭ dres la Brașov.

— Mi-a scris rabinul de aicĭ, sĕ vin că e nevoie de un șahter (haham). Șĭ am cheltuit dece fiorinĭ, ér când am sosit, mi-s'a spus, că postul vacant l'a ocupat deja un „belfer", care în același timp va fi și „șahter". Rabinul mi-a dat doĭ fiorinĭ banĭ de drum și recomandație cătră toțĭ rabiniĭ, pe unde mĕ voiŭ abate. Nu sciĭ d-ta, până unde voiŭ puté lua bilet cu aceștĭ doĭ fiorinĭ?

— Asta nu pot s'o sciu.

Hahamul, vĕdênd, că eu îĭ ajut la purtarea geamantanuluĭ, prinse curagiŭ și îmĭ adresă o rugăminte:

— Ascultă, domnule, D-Ta aĭ puté sĕ facĭ pentru mine printre pasagerĭ o mică colectă. Aĭ puté sĕ începĭ chiar la gară, ca sĕ mĕ pot duce maĭ departe.

Bravo, gândiam eu, acuma numaĭ asta îmĭ maĭ lipsia, sĕ mĕ fac și „șnorer" și sĕ fac colectă pentru haham, și îĭ rĕspunseĭ:

— Vedĭ, asta nu se póte. Pe aicĭ sunt mulțĭ „antisemițĭ" și mĭ-așĭ aprinde paie în cap.

Hahamul s'a mulțumit cu rĕspunsul.

— Dér ce aĭ în geamantan, de îĭ așa greu? îl întrebaĭ eu maĭ departe.

— Pietriĭ pentru ascuțitul cuțituluĭ.

Cuțitul cel mare de haham era într'o técă, învĕlit într'o hârtie și legat tocmaĭ de urechea aceea a geamantanuluĭ, pe care o țineam eu în mână. Era lung de o jumĕtate de metru, și ca sĕ nu bălăbănéscă în stânga și în drépta, trebuia sĕ-l țin în mână împreună cu urechea.

— Aicĭ în téca asta, ce aĭ? îl întrebaĭ eu.

— Aicĭ e cuțitul meu. L'am cumpĕrat cu șése fiorinĭ în Nyiregyháza.

— De ce e așa scump?

— Fiind-că e din oțel curat.

— M'a cuprins o sensație ciudată ținênd în mână acest instrument faimos, despre care am citit atât de mult maĭ aniĭ trecuțĭ, când cu afacerea din Polna. Cu tóte acestea nu m'am lăsat de tovărășia purtăriĭ geamantanuluĭ, până aprópe de gară. Pentru-că, gândiam în mine, așa maĭ ușor îl pot angaja pe haham la o conversație, din care póte sĕ învĕț ceva.

— Vorba fiind de Macedonia, adaugăm, că „Agenția bulgară“ desminte scirile foilor streine, că guvernul bulgar ar fi încercat se reconcilieze cele două grupări adverse din congresul macedonean. Guvernul bulgar, spune agenția numită, nu se amestecă în discuțiunile congresului, dér veghiază de aprópe acțiunea Macedonenilor, spre a pune mâna pe ei, îndată ce vor depăși limitele legalității Pentru a proba falsitatea acelor aserțiuni, este destul se se reamintéscă declarațiunile făcute de ministru-președinte Daneff, în Sobranie, că orĭ-ce funcționar de stat séu institutor, care ar lua parte la congres, va fi imediat destituit.

Inchiderea școlelor congreganiste. După colonelul Saint-Rémy și cei doi căpitanĭ, despre carĭ se scie, că au fost arestațĭ, fiind-că au denegat supunerea în cestiunea esecutării ordinelor guvernului, acum se anunță din Paris un alt cas de insubordonanță din partea maiorului *Leroy = Ladurie*. Diarul *„Temps“* scrie despre acest cas următórele: Vinerea trecută un sub ofițer aduse maiorului ordinul în scris al colonelului Barré, relativ la esecutarea decretelor școlare în Douarnenez. Maiorul cetĭ ordinul și apoi dise subofițerului: „Asta nu me privesce Eu nu mai sunt șef de batalion“. Maiorul repetă înc'odată acest rĕspuns și când subofițerul întrebă, cui se i-se trimită ordinul, maiorul rĕspunse: „Cui voițĭ. Căutați-vĕ alt maior!“ — Subofițerul raportă despre acéstă colonelului, care a arestat pe maior. In fața casărmii s'a făcut o aglomerație de popor, care a făcut maiorului demonstrațiunĭ de simpatie, strigând „trăiéscă libertatea! trăiéscă surorile!“ — Vedem, că în Franța din ce în ce se înăspresce antagonismul între guvern și între cetățenii țĕrii.

Șovinism de pe amvon. In orășelul Ibașfalĕu esistă un numĕr neînsemnat de reformați, carĭ trăiesc în cea mai mare parte ca servitorĭ. Fiind ei representanții elementului „singur alcătuitor de stat“, se bucură de tot sprijinul celor de sus și astfel îi vedem, că au o biserică destul de frumósă, nu departe de biserica românéscă. Nu despre acéstă este însĕ acum vorba, ci despre predica, ce s'a ținut în diua de Sf. Ștefan în acéstă biserică. Pentru-că, trebue se sciți mĕ rog, că în părțile acestea „expuse“, li-s'a trimis reformaților un pastor tînĕr, pĕtruns până la mĕduvă de cel mai veritabil „patriotism“ banfist. Numele acestui predicator este *Koreh* Endre. Scriitorul acestor rĕndurĭ era de față la acea predică și a rĕmas consternat de abusul, ce se face de pe amvon cu puterea cuvĕntului. D. Koréh n'a ținut predică, ci a învĕțat pe de rost un articol al lui Banffy și l'a recitat în fața credincioșilor sĕi, proclamând cu emfasă șovinismul cel mai intolerant. „In țéra acésta totul trebue sĕ devină maghiar“, spunea d. Koreh, ér pe popórele pe carĭ Maghiarii le-ar fi primit cu iubire la sînul lor, le-a numit șerpĭ, carĭ rĕsplătesc generositatea Maghiarilor cu ingratitudine mârșavă (rut hálátlansággal). Am rĕmas uimit de atâta intoleranță manifestată de un pastor, care pretinde a predica învĕțătura *„evangheliei reformale“*.

Rusia și slavismul.

Un publicist rus, care își publică articolele sub pseudonimul *„Nestor“*, face în diarul din Petersburg *„Novoje Vremja“* o interesantă dare de sémă despre impresiile, ce le-a primit cu ocasiunea călĕtoriilor sale din Boemia și Peninsula-balcanică. Vorbind despre Cehĭ, Slovacĭ și Slovenĭ, scrie următórele:

...„In împrejurărĭ cu totul deosebite se desvóltă amiciția către Rusia a Cehilor, Slovacilor și Slovenilor, — peste tot a Slavilor apusenĭ, neesceptând nicĭ pe Polonĭ. Décă amiciția către Rusia a Slavilor de Sud s'a cultivat pe basă de sfinte tradițiunĭ comune și s'a hrănit cu îmbelșugare din sânge rusesc, iubirea Slavilor apusenĭ față de Rusia a înmugurit esclusiv pe solul *ideiĭ* și se desvoltă mereu... Décă ne-am întreba, ce au făcut Rușii pentru Cehĭ, pentru Slovenĭ și pentru Polonii din Posen, în ce s'a manifestat comunitatea originei lor, neconsiderând înrudirea limbei, atuncĭ am primi un rĕspuns deprimător. Și cu tóte acestea nicĭ odată n'a fost înaintea Slavilor apusenĭ adevĕr mai sfânt decât acela, pe care l'a esprimat un distins bărbat de stat rus: „Chiar și numai prin faptul că esistă, Rusia are o importanță salvatóre pentru slavism“. Fără ca în trecut sĕ fi venit în ajutor vr'un fapt mai marcant, Slavii apusenĭ au înțeles escelent importanța actuală a Rusiei. Décă n'ar fi Rusia, idea renascerei slavismului din Europa centrală ar fi un vis deșert, și germanisarea Cehilor, despre care un politician frances a dis, că este „cea mai mare minune a véculuĭ XIX“, ar deveni un *curiosum istoric*. Deși Rusia n'a făcut până acum nimic pentru fericirea Slavilor apusenĭ, totu-șĭ Slavii recunosc, că ea *a făcut* infinit de mult pentru ei și e mângâitor mai ales gândul, că inimicul lor de mórte, Germanii, vede cu gróză posibilitatea unui ajutor inevitabil din partea Rusiei și tremură deja de pe acum în fața momentului, când Rusia va afla sosit timpul pentru *desfășurarea stindardului slavismului universal*. Convingerea, că în urma desvoltării istorice din Europa centrală, va urma negreșit momentul decisiv, dă Slavilor apusenĭ credința și încrederea în finalisarea norocósă a rĕsboiului de rassă, ce se va întêmpla sub conducerea Rusiei.

„Acéstă luptă titanică inevitabilă pentru stăpânire între două lumĭ morale, nu șĭ-o închipuesc Slavii drept un rĕsboiŭ mare européan. Sĕ férescă Dumnedeu! Asta ar fi un rĕu cât se póte mai mare. Slavismul dispune încă de timp pentru a face sĕ se evite acest rĕsboiŭ, care ar fi grozav. El póte fi evitat printr'o muncă culturală pacînică și cinstită, cu tendința, ca *Slavii apusenĭ* înstrĕinați în decursul istoriei *sĕ se reîntórcă la obîrșia isvorului, la familia slavă universală*.

„Adeseorĭ trebue sĕ audim de la Slavĭ apusenĭ distinșĭ, că cestiunea de rassă din Europa centrală s'ar puté resolvi pacînic împreună cu cestiunea pangermanismului, décă Rusia ar declara franc și categoric protectoratul sĕu nu numaĭ asupra Slavilor rĕsăritenĭ ortodocșĭ, ci și asupra Slavilor apusenĭ catolicĭ. După o astfel de declarație, Germanii șĭ-ar pleca capul neliniștit și vĕdĕnd zădărnicia mănușei lor de fer, ar deveni érăși poporul filosofilor modeștĭ și pacînicĭ, al poeților și muncitorilor folositorĭ. Rusia însĕ mai tace, și tăcerea ei e pe deplin esplicabilă, *nu crede încă cu desĕvîrșire în Slavii apusenĭ, nu póte crede încă în sinceritatea și adevĕrul sentimentelor slave*.

„Marele merit al Cehilor în cestiunea Slavilor apusenĭ stă în aceea, că ei au fost primii, carĭ au înțeles și au arătat celorlalțĭ Slavĭ, cât de justă e îndoiala Rusiei. Ei au fost primii în lucrarea de restabilire a caracterului slav pierdut. Ei s'au hotărît, ca Anteus, sĕ adune forțe nouĕ, așa că în decursul luptei pausând la pieptul Rusiei mame șĭ-au dat silința a împedeca, ca Hercules german sĕ-i surprime despărțindu-i, ca pe Anteus, de pĕmêntul patriei.

„Lucrarea de apropiere între Rusia și Boemia nu e de erĭ de alaltăerĭ, și a dat deja și până acum resultate vizibile.“

SCIRILE DILEI.

9 (22) August.

Român distins la esposiția din Vĕrșeț. „Drapelul“ scrie: La esposiția industrială și economică din Vĕrșeț locuitorul român din Berliște (com. Caraș-Severin) Iuliu Bosioc încă a espus mai multe sculpturĭ în lemn, făcute de dênsul în mod artistic. Aceste sculpturĭ au atras atențiunea tuturor acelora, carĭ au cercetat esposiția. Ministrul de agricultură încă a fost încântat de obiectele construite de Bosioc și l'a lăudat asigurându-l, că se va îngriji de dênsul. După-cum suntem informați, ministrul va trimite pe țĕranul artist într'o școlă industrială, ca sĕ se perfecționeze în arta sculpturei.

Dispariția unei călĕuze. Ilie Roman din Porumbacul-de-sus era călĕuză pentru muntele Negoiu. In diua de 12 Aug. a condus cincĭ turiștĭ pe numitul munte și de atuncĭ nu se mai aude nimic de el. A dispărut și nu i-s'au găsit, decât opincile și nisce sdrențe din cióreci. In ce mod i-s'a perdut urma, nu se scie. Gendarmeria, fiind însciințată, a făcut cercetările necesare și au fost ascultațĭ și turiștii.

Un incomparabil cadou Papei. Papa Leon XIII va mai spori imensul sĕu tesaur cu un incomparabil cadou, pe care îl va primi peste câte-va dile. E vorba de un topaz găsit în minele de la Minas-Geraes în Brazilia. Acéstă piétră prețiósă cântăresce nicĭ mai mult nicĭ mai puțin de 1.784 grame, mărime pe care n'o are nicĭ o piétră prețiósă din câte esistă pe lume. Valórea imensă a pietrei e îndecită prin lucrul la care a fost supusă. Un sculptor dintre cei mai finĭ, celebrul profesor neapolitan Andrea Cariello, fost director al Museului din Neapole, a sculptat pe acéstă incomparabilă gemă și în relief o imagine a lui Christos rupĕnd pânea eucharistică. Andrea Cariello a lucrat dece anĭ, fără întrerupere, pentru a desĕvîrși acéstă capo d'operă destinată Vaticanului, și a cheltuit peste patru sute mii lei de pulbere de diamant pentru a-o putĕ modela. Topazul acesta aparținea odată casei de Bourbon. S'a constituit un comitet la Neapole, sub președința de onóre a archiepiscopului Giustino Adami și președenția efectivă a marchizului de Salice Mario Tomacelli, pentru a oferi lui Leon XIII giuvaerul, la fel cu care nicĭ un suveran nu posedă un altul. Darul va fi oferit Pontificelui la sfîrșitul jubileului papal.

Visitele suveranilor Serbiei la curțile rusă și austriacă. Primul ministru sêrb Vuicĭ va visita luna viitóre pe Goluchowski, ministrul de externe austro-ungar, în scop d'a pregăti visita regelui Alexandru al Serbiei la Viena pentru primă-vara viitóre. Părechea regală sêrbéscă se va duce sĕ visiteze curtea rusă la jumĕtatea lui Octomvrie st. v. anul curent.

Sarafoff și Michailowski. Comitetul ales de congresul disident Sarafoffist a întreprins o activă campanie, în provincie, contra luĭ Ștefan Mihailowski, președintele reales al vechiului comitet. Sarafoff vrea sĕ provóce un curent ostil lui Mihailowski, pe care sĕ-l presinte în solda guvernului, ca încetul cu încetul sĕ demonetiseze vechea organisațiune revoluționară. — Al doilea congres (sarafovist) declară prin resoluțiunea ce a luat,

---

— Unde ți-ai învĕțat meșteșugul? îl sondez mai departe pe tovarășul meu.

— In Tokaj am învĕțat o iérnă întrégă și câte-va lunĭ din primăvară. Dér mai 'nainte am făcut ucenicia, cincĭ anĭ de dile, ca „bocher“ lângă rabinul din Huszt. După ucenicie m'am apucat de negoț cu vase de tinichea și cu prune. Nu mĭ-a ajutat Dumnedeu. Și fiind-că trebue sĕ trăiescĭ și sĕ țĭ hrănescĭ și familia, m'am hotărît sĕ mĕ fac șahter.

— Și ce ai învĕțat, ca „bocher“?

— „Talmid.“

— E mare talmidul?

— Mare, fórte mare, și tot ce învĕțam érna, vara trebuia sĕ scim pe de rost.

— Dér la Tokaj ce ai învățat?

— Tot „talmid“, dér altă parte.

— Balabustă ai?

— Da. Sunt însurat de trei anĭ.

— Copiĭ ai?

— Am unul și al doilea e pe drum.

* * *

In compartiment ajunserăm érășĭ la olaltă. El luase bilet până la Sighișóra, eu până la Ibașfalĕu. Afară de noi mai era un commis voyageur din tótă lumea, și un meșteșugar din Brașov.

Cum s'a pus trenul în mișcare, hahamul s'a pus la ferésră, dinspre rĕsărit, și buzele lui murmurau rugăciunĭ. Vĕdĕnd însĕ, că toțĭ pasagerii sunt ómenĭ pacînicĭ, carĭ n'o sĕ-l insulte, décă își va face rugăciunile în tótă regula, șĭ-a deschis geamantanul și șĭ-a luat felonul séu cum l'o fi chiemând, în cap, șĭ-a pus cornul în frunte, ér cu curelele șĭ-a legat brațul stâng până la cot, de au întrat în carne curelele, și apoi șĭ-a început închinăciunea, balansându-șĭ corpul înainte și înapoi.

Intâi mai calm și mai încet, apoi din ce în ce mai tare, își rostia rugăciunile, pe din afară, cu atâta fervóre, cum n'am vĕdut în viéța mea. Hahamul era absorbit cu desăvîrșire în conversația sa cu Dumnedeul sĕu și uitând lumea, ce-l înconjóră, era transportat în ecstasă, începù sĕ cânte cântecele acelea de jale, caracteristice ritului hebraic, nervii feței lui se contractau spasmodic, ér din ochi, carĭ fuseseră cuprinșĭ de o roșéță înspăimântătóre, îi curgeau lacrĕmile ca bobii. Imĭ făcea impresia, ca și cum sufletul lui, ar căuta sĕ sbóre din acest trup omenesc și cu dinții ar fi vrut sĕ musce din grația divină, făcĕnd asalt cerului.

Trenul trecuse de-a binele de Feldióra și de Apața, și hahamul nu-șĭ isprăvise încă rugăciunile. Mult peste o óră ținù închinăciunea lui.

Eu am rĕmas buimăcit, sdrobit de ceea ce vedeam și ceea-ce nu vĕdusem până acuma. Și mii și mii de gândurĭ se încrucișau în capul meu și comparații și analogii d'avalma, și nu le mai găsiam rostul și sfêrșitul, atât eram de zăpăcit, și de rușinat, și de umilit.

Pentru că o asemenea fervóre în rugăciunĭ, presupune abnegație de la acest corp trândav omenesc, vecînic dispus la comoditate și vecînic alergător după plăcerĭ. Și abnegația acésta o au toțĭ fiiĭ lui Israel, începĕnd cu cel din urmă haham și până la somitățile lor intelectuale, un Max Nordau, un Lombroso, un Hertzl.

Și în credința acésta fără marginĭ, în cultul acela neasĕmănat de intensiv al dumnedeirii, găsim noi cheia solidarității lor, a succeselor lor, a cuceririlor lor, a dominațiunei lor absolute asupra sclavilor ticăloșĭ din țĕrile creștine, carĭ s'au lăpĕdat de Dumnedeu.

Intre protagoniștii liberalismului, ai socialismului, francmasoneriei și ai tuturor mișcărilor sociale carĭ tind la disolvarea ordinei și civilisațiunei, până în diua de astădĭ încă creștine, totdéuna îi vei găsi pe Evrei, dér principiile acelea subversive le profeséză numai între atâta, între cât ele au de țintă distrugerea creștinismului. Încât pentru legea și ritul lor, ei toțĭ păstréză conservativismul cel mai desăvîrșit.

Nu este însĕ tot așa la noi.

La noi lipsesce respectul religiunei. La noi d'abia a învĕțat măgarul cutare câteva buchĭ, se crede în drept a da cu piciorul și a zeflemisi legea și de închinat orĭ nu se închină de loc, orĭ când se închină, se uită, óre îl mai vĕd și alții, ca sĕ-șĭ facă laudă din datorie.

Hahamul Lebovicĭ, căcĭ așa îl chema pe tovarășul meu de călĕtorie, după ce șĭ-a terminat rugăciunile, șĭ-a împachetat cornul și felonul și a scos din buzunar o sticluță, în care avea câteva picăturĭ de rachiu, pe carĭ le-a beut și apoi a mâncat o bucăță de pâne tare, singura merinde ce o avea pe drum.

Era obosit de atâta sbucium, dér pe fața lui se oglinda o mulțumire sufletéscă incomparabilă și o încredere în biruință fără păreche.

Er noi?... Noi?...

Delaletea.

că vechiul comitet este nelegal, acusându-l de nelealitate. Preşedintele comitetului al doilea, Stanişef, a adresat preşedintelui primului comitet, Mihailowski, o scrisóre prin care-l învită sĕ predea archiva cu tóte dosarele vechiului comitet, ameninţându-l, că în cas contrar noul comitet va închiria un local al sĕu, începênd a funcţiona în mod regulat.

O declaratie a generalului Botha. Generalul Botha mulţumind pentru manifestaţiunile, ce li-se fac în Olanda, a dis, că momentul nu este încă de a spune totul ce au pe inimă, dér în curênd vor publica tot adevĕrul asupra celor petrecute în Africa-de-sud.

Expulsarea călugărilor din Elveţia. Unspredece congregaţiunĭ catolice din Elveţia au fost somate, prin o decisiune a consiliului federal, sĕ părăséscă teritoriul Elveţiei. Li-s'a acordat un termen de 90 de dile pentru lichidare.

Ce e bun, nu e scump. Se atrage atenţiunea on. public strĕin, că la cumpĕrăturile ce le face, sĕ aibă în vedere firma *M. L. Laszló succesor Iuliu Popp*, têrgu Inului 29. Piaţa Francisc Iosif, unde se vînd cu preţurĭ reduse toţĭ articulii de seson.

Aparate de fotografie pentru diletanţi. Firma A. MOLL, liferantul curţii c. şi r. din Viena Tuchlauben Nr. 9 îşĭ recomandă amatorilor de fotografare, articolele sale necesare pentru a fotografa. La cerere trimite liste ilustrate conţinênd preţurile. Deposite în Braşov la F. Jekelius' F. Kelemen. Victor Roth farmaciştĭ. Teutsch şi Tartler, D. Eremias nepoţĭ

Deslușirĭ.

D-l Dr. *Ştefan C. Pop*, advocat în Arad, ne trimite spre publicare următórele deslușirĭ privitóre la atitudinea d-sale în congregaţia aradană de la 1 August st. n.:

Onorată Redacţiune!

De óre-ce în jurul cestiunei fondului Iancu s'au încins polemii odióse, binevoiţĭ, în interesul adevĕrului, a publica câte-va deslușirĭ şi din partea mea.

In şedinţa estra-ordinară congregaţională a comitatului Arad din 1 August, era pus la ordinea dilei şi rescriptul municipiului Arad, prin care era somat comitatul a întreveni la parlament şi la capitala ţĕriĭ, ca prin lege sĕ se decreteze ridicarea unui monument lui Ludovic Kossuth.

Inainte de acest termin hotărîsem deja sĕ plec în afacerĭ familiare în Munţii-Apusenĭ. Când însĕ am primit invitarea dela vice-comite şi am vĕdut, că ce cestiune importantă e pusă la ordinea dilei, am amânat călĕtoria, pentru-că aveam témă, că preşedintele clubului comitatens d-l Mihaiŭ Veliciu, pe care-l sciam la băi, va fi împiedecat a lua parte la acéstă şedinţă şi astfel mie îmĭ venia datorinţa, ca vice-preşedintelui clubului comitatens, a griji, ca în acéstă şedinţă estra-ordinară, sĕ fie apĕrate interesele poporului românesc.

După puterile mele modeste m'am şi achitat de acéstă datorinţă. Obştea românéscă este chemată a judeca, décă bine mi-am împlinit datorinţa, orĭ ba?

După cum m'am convins din pressa românéscă, ceea-ce am sĕvêrşit eu în congregaţiunea din 1 August, a fost protestul unanim al unui popor consciu de sine contra insinuărilor josnice comise faţă de memoria celui mai ideal erou al neamului românesc chiar din partea acelora, carĭ soméză ridicarea unui monument, *prin legislatură*, lui Ludovic Kossuth.

In congregaţiune nimenĭ n'a cutezat sĕ pângăréscă memoria lui Avram Iancu, ci au fost înjuraţĭ mai ales foştii administratorĭ ai fondului Iancu.

Cu atât mai turbată a fost însĕ pressa locală maghiară, care a debutat în felul sĕu, insultând cocişesce.

Dedat la atacurile pressei locale sciam, că valurile patimilor mişcate de o pressă inconscientă şi rĕu voitóre, în curênd vor dispáré şi se va trece la ordinea dilei peste incidentul din congregaţiunea comitatensă.

Intr'adevĕr la câte-va dile, după ce nóptea primă canalia de stradă mi-a mânjit firma şi pórta, s'au liniştit cu desĕvêrşire spiritele şi eu cu consciinţa liniştită, că mi-am împlinit cea mai elementară datorinţă faţă de neamul meu, am plecat în Munţii-Apusenĭ.

N'am credut şi n'am visat nicĭ-odată, că se va afla Român de cinste, care sĕ nu apróbe cele împlinite de mine. Audiam, că un domn óre-care spunea unor fruntaşĭ kossuthiştĭ, că n'am avut autorisaţie dela club sĕ vorbesc în numele Românilor şi că acest club mĕ va trage la aspră rĕspundere, etc. etc. N'am pus însĕ pond pe aceste flécurĭ, pentru-că sciam, că acestea emanéză din ură personală.

Cât de mare mi-a fost însĕ mirarea când d'abia ajuns în Munţii-Apusenĭ, cetesc în colónele „Tribunei Poporului" cele mai infecte insinuărĭ la adresa mea, şi anume, că ceea-ce am făcut, a fost numai o reclamă şi că aşa dicênd am folosit memoria adoratului nostru erou, a acelui erou, care din pruncie mi-a fost idealul virtuţilor românescĭ, spre scopurĭ mârşave egoistice.

Am regretat mult, că nicĭ acéstă causă mare şi sfântă nu a deşteptat simţul de consciinţă naţională în cei dela „Tribuna Poporului", şi 'n loc, ca sĕ aprindă foc sfânt la memoria celui mai curat bărbat al neamului românesc, au aruncat tăciunele urei şi pismei între fraţĭ.

Pe lângă regrete m'a cuprins şi o indignare desĕvêrşită, pentru-că tótă activitatea mea se restrînge esclusiv la cele întêmplate în congregaţiune, şi în cele ce s'au scris în pressă absolute n'am incurs.

Deşi insultele publicate în colónele „Tribunei Poporului" nu pot atinge pe omul cinstit, şi eu consciu de aceea, că lumea românéscă de mult şi-a spus verdictul condamnator faţă de acest jurnal revolver anĭ de dile nu m'am apĕrat contra atacurilor plasate în fóia amintită, totuşĭ în acéstă causă universală românéscă, fiind eu acusat de cel mai greu pĕcat, n'am putut sĕ nu resping cu dispreţ învinuirile infernale.

Numai pentru-că am usat de cel mai elementar drept şi am respins prin o scurtă telegramă atentatul diavolesc, s'au deslănţuit patimile infernului numit „Trib. Pop.," care nu s'a îndestulit a mĕ ataca pe mine în cele mai sfinte sentimente naţionale, ci turbaţĭ s'au năpustit şi asupra octogenarului preşedinte încăranţit în lupte, cu ameninţărĭ nemai pomenite între ómenĭ civilisaţĭ.

Sĕ ne lămurim. Cei dela „Trib. Pop." mĕ acusă, că eu am folosit numele sfânt al lui Iancu pentru reclamă. Că ce afirmare plină de rea-credinţă este acésta, o sciu mai bine cei de la „Trib. Pop."

Aprópe de patru anĭ de dile mĕ ocup, după slabele mele puterĭ, cu perseverantă de cestiunea fondului Iancu. Când am primit apĕrarea înaintea tribunalului din Alba-Iulia, mi-am pus de ţintă trei devise: de-a restabili adevĕrul istoric faţă de figura măreţă a lui Avram Iancu şi a constrînge chiar pe Maghiarĭ, cu date din isvórele istoriografilor maghiarĭ, sĕ recunóscă, că Avram Iancu este în înţelesul ideal al cuvêntului adevĕrat erou, erou al libertăţii universale; în al doilea rênd am voit, cu consacrarea tuturor puterilor mele, a dovedi, că Românul este incapabil a se atinge de banĭ destinaţĭ pentru monumentul unui Avram Iancu şi în sfîrşit, m'am nisuit a ţiné la suprafaţă cestiunea monumentului şi a îndupleca pe Românĭ a nu abandona acest scop măreţ, ci încăldiţĭ de radele memoriei sfinte a lui Avram Iancu, cu un trup şi un suflet sĕ contribue şi sĕ soliciteze ridicarea monumentului. Acestor divise am rĕmas pururea credincios. Şi atuncĭ când tribunalul din Alba-Iulia, sub greutatea dovedilor, a trebuit sĕ achite pe cel acusat, ómenii de la „Trib. Pop." mĕ premăriau, dându'mĭ mulţumite, că în acéstă causă, în care şi onórea lor a fost angajată, am alungat suspiţiunile ridicate contra lor şi i-am rehabilitat în onórea lor naţională.

Şi aceştĭ ómenĭ, când din nou mi-am ridicat glasul în cestiunea fondului Iancu, drept rĕsplată şi mulţumită îmĭ aruncă în faţă cea mai miserabilă acusă. Eu, care pentru cei de la „Trib. Pop." şi prietinii lor mi-am jertfit timpul şi banii, în ochii lor sunt astădĭ un reclamagiu ordinar? Aceia, a căror apĕrare mi-a costat o mică avere, strigă în lumea mare, că eu vênez interese materiale?

După conceptele mele morale o astfel de procedură denotă cea mai detestabilă decadenţă.

Se laudă, că mĕ vor brusca şi mĕ vor trage la rĕspundere în clubul naţional. Aşa se vede, că încă mai au cutezanţa, a se provoca la membrii partidului naţional din congregaţiune. Sĕ nu uite, că acei membrii sunt ómenĭ cinstiţĭ şi la timpul sĕu îşĭ vor spune cuvêntul cum n'au visat încă cei de la „Trib. Pop." Cu dispreţ resping juriul „Trib. Pop.;" celor cinstiţĭ însĕ, carĭ în unanimitate m'au ales de vice-preşedinte, întotdeuna le voiŭ rĕspunde cu fruntea deschisă şi mĕ voiu închina verdictului lor, şi încât valorosului amic al meu Mihaiŭ Velciu în acéstă afacere i-s'a făcut imputare nejustă din partea cuiva fără scirea mea, eu voiŭ fi cel dintâi, care îĭ voiŭ da satisfacţiunea meritată şi n'are lipsă de apĕrarea „Trib. Pop.," care ca scaiul sĕ acaţă de acest valoros bărbat, ca sĕ-şĭ dea nimb jurnalului devenit discreditat.

In conferenţe intime însĕ nu ne vom întâlnĭ nicĭ odată cu cei dela „Trib. Pop." pentru-că ei au obiceiul vechiŭ a trada secretele conferenţelor intime. Astă-primăvară s'a scris în sora „Trib. Pop.," în „Pesti Napló", că eu în conferenţa intimă am agitat în contra limbei maghiare şi că am condamnat pe aceia, carĭ vor cuteza sĕ vorbéscă ungaresce. Acéstă denunţare, deşĭ era pusă pe base false, numai de ómenii „Trib. Pop." s'a făcut.

Aşa cred, că cine ţine la cinstea némului sĕu, acela nu va sta la sfat cu ómenii „Trib. Pop.," carĭ denunţă, calumniéză, însĕ nu au curagiul bărbătesc, a-şĭ pune şi numele sub invectivele plasate în jurnalul lor.

Sĕ afirmă în articolii „Trib. Pop.," că în adunarea generală de la comitat s'a pângărit memoria lui Iancu, ceea-ce sigur nu se întêmpla — vedĭ Dómne — décă erau acolo eroii dela „Trib. Pop." Ce minciună sfruntată!

Memoria lui Iancu n'a fost de nimenĭ atacată în congregaţiune, pentru-că décă se făcea acésta, înaintea mea i-se îneca cuvêntul în gât temerarului atentator. Memoria lui Iancu a fost batjocorită înainte de congregaţiune şi după aceea de pressa strĕină, peste care eu nu sunt stăpân, şi mai târdiu pângărită de „Trib. Pop.," care nu-şĭ scie stăpâni patimile diavolescĭ.

Şi fiind-că după furtunĭ vine seninul frumos, fac un apel călduros către toţĭ Româniĭ, sĕ nu sĕ lase terorisaţĭ de câte-va elemente catilinare, ci luându-se după dicala: cânii latră dér caravana merge înainte, sĕ-şĭ ţină de cea mai sfântă datorinţă a duce cu puterĭ unite la îndeplinire ridicarea unui monument lui Avram Iancu, care *aere perennius* sĕ vestéscă lumei civilisate faptele măreţe ale eroului libertăţii şi recunoscinţa unui popor trezit prin acest erou din somnul cel de mórte.

Dr. Stefan C. Pop.

Anuare.

Anuarul al XXVI al gimnasiului gr. or. român din Brad, pe anul şcolar 1901/902, publicat de Gheorghe Părău, director.

Ultimul dintre anuare, care ni s'a trimis la redacţie, este „Anuarul" gimnasiului din Brad, séu cum dice autorul „Programa" (întocmai ca şi Beiuşenii, Sibienii dela şcóla civilă de fete, pe când Năsĕudenii au dat anuarului lor titlul de „*Report*", ér Blăşenii de „*Raport*").

Anuarul gimnasiului din Brad are 41 de paginĭ şi cuprinde următórele: I. Scirĭ şi date statistice şcolare. II. Raport despre „Masa studenţilor".

Din datele statistice aflăm, că gimnasiul va întra la tómnă în al 34-lea an al esistenţei sale.

Corpul didactic a fost compus din 6 membri, plus doi învĕţătorĭ de la clasele III si IV primare adnectate şi ele gimnasiului.

In cele 4 clase ale gimnasiului au fost înscrişĭ 116 elevĭ, mai puţin cu 33 de cât în anul precedent. In cele douĕ clase primare au fost în total 34 elevĭ, mai mulţĭ cu 8. de cât anul trecut. După religiune au fost la gimnasiu 105 gr. or., 8 gr. cat., 2 ev. ref. şi 1 jidov. Din cei 116 elevĭ înscrişĭ, 11 au părăsit şcóla în cursul anului.

Etă şi numele profesorilor, carĭ au funcţionat la acest gimnasiu: Gheorghe Părău, director, Constantin Costin, Stefan Albu, Vasile Boneu. Dr. Paul Oprişa, Dr. Ioan Radu, toţĭ profesorĭ definitivĭ, Mihail Stoia, învĕţător definitiv a predat gimnastica şi cantul. Elevilor gr. cat. le-a predat religia catechetul Constantin Pop.

Terminând acum cu seria anuarelor, când ne va permite timpul, vom reveni asupra lor, arătând în mod obiectiv greşelile de limbă, carĭ s'au strecurat în ele. Vom arăta aceste greşelĭ, carĭ dau o tristă dovadă despre faptul, cât de puţin se cetesc la noi autorĭ bunĭ, din carĭ învĕţând, s'ar puté curăţi limba de barbarismele urîte însuşite de către intelectualii noştri prin şcólele strĕine.

Convocare.

Conform §-lui 41 al statutelor şi în urma decisiunei comitetului cercual din 9 l. c., convocăm adunarea cercuală a despărţĕmêntului Oraviţa al „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român" pe *17/30 August* a. c. la 10 óre a. m. în Oraviţa-montană (localităţile „Orăvicenei"), la care sunt poftiţĭ toţĭ membrii actualĭ şi întreg publicul român din despărţĕmênt.

Programa: 1. Raportul comitetului şi al cassarului, pe an. 1901. 2. Alegerea comisiunilor censurătóre. 3. Alegerea unei comisiunĭ pentru înscrierea membrilor noi. 4. Stabilirea bugetului pe an. 1903. 5. Disertaţiunĭ, carĭ se vor anunţa directorului cu 24 óre înainte de adunare. 6. Rapórtele comisiunilor esmise. 7. Incassarea tacselor. 8. Propunerĭ. 9. Alegerea unei comisiunĭ pentru verificarea procesului verbal.

Oraviţa-mont., în 16 August 1902.

Dr. Mihaĭ Gropşian, secret. despărţ. — *Dr. Petru Corneanu*, direct. despărţ.

ULTIME SCIRI.

Viena, 22 August. Guvernele austriac şi ungar reîncep adĭ tratările asupra pactului. Miniştri de resort ungar au sosit în Viena, de asemenea şi Coloman Szell.

Praga, 22 August. Diarul ceh „*Budinoist*" e informat, că resolvarea cestiunei limbei cehice va întârdia încă un an, însĕ guvernul e gata a face concesiunĭ nouĕ Cehilor. După informaţiunea aceleaşĭ foi, însuşĭ împĕratul va da în curênd Cehilor un semn de bunele sale pornirĭ faţă de poporul cehic şi le va face *douĕ concesiunĭ însemnate*, între carĭ una de valóre *politică*.

Diverse.

Mortalitatea ómenilor. In fie-care an, după cum spune o statistică, mor aproximativ 33 milióne de ómenĭ pe fie-care di, aşa-dér 93.533 pe oră, 3730 pe minut, 62 şi unul la fie-care secundă. Durata medie a vieţii omului este calculată asupra întregei populaţiunĭ a pămêntului cam de 35 anĭ. Trebuie însĕ sĕ facem observaţiunea, că nu avem nicĭ o cunoscinţă asupra duratei vieţii a unei marĭ părţĭ din populaţia pămêntului. A patra parte din ómenĭ mor înainte de vîrsta de 7 anĭ, jumătate înainte de 17 anĭ. Dintre 100.000 persóne numai una singură ajunge la vîrsta de 100 de anĭ. Aceeaşĭ statistică de mai sus spune, că dintre 100 de ómenĭ, carĭ ajung la vîrstă de 70 anĭ, 43 aparţin preoţimei şi politicei, 40 agriculturei, 33 din clasa muncitóre, 32 din armată, 29 fac parte dintre advocaţĭ séu ingınerĭ, 28 profesorĭ şi numai 24 medicĭ.

Sosiţi în Braşov.

Pe diua de 21 August 1902.

H. Pomul verde: Dr. Bartsch, Karthai, Viena; Hirsch, Cluşiŭ; Kallai, M. Vásárhely; Low. Cernăuţĭ, Miisselbacher, Sibiiŭ; Kecskeméthy, Fleischer, Ianovitz, Szegvari, Pesta; Lambiris. Craiova; Zamfirescu, Buştenĭ; Christescu, Sinaia; Răducanu, Tîrgovişte; D-na Petrescu, Vivescu, Rissdorfer, Trifon, Dimitriu, Bucurescĭ.

H. Europa: Alonsieff, Rusciuc; Morenholz, Câmpina; Danielescu, Severeanu Sinaia; Dr. Pădureanu, Ploiescĭ; Popescu, Şĕitan, Brăila; Kaiser, Bucurescĭ; Pálfv, Sz. Udvarhely; Breckner. Csiky. M. Vásárhely; Harmath, Cluşiŭ; Dr. Kiss. Cs. Gyimes; Gross, Linz; Dr. Schasser, Dr. Kinn, Sighişora; Filesz, B. Albă: Reiner, Seghedin; Lustig, Kalenda, Pesta; Widrich, Kullmann, Fischer, Viena.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 August n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	121.20
Renta de corone ung. 4%	98.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	118.80
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.60
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	202.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	162.25
Renta de argint austr.	101.75
Renta de hârtie austr.	101.65
Renta de aur austr.	121.55
Losurĭ din 1860.	132.25
Acții de-ale Băncei austro-ungară	13 85
Acții de-ale Băncei ung. de credit	728.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	682.—
Napoleondorĭ	19 07
Mărcĭ imperiale germane	117.05

Cursul pieței Brașov.

Din 27 August n. 1902.

Bancnot rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18.94
Argint român.	„	18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.07
Galbenĭ	„	11.20	„	10.30
Ruble Rusescĭ	„	2.54	„	—.—
Mărcĭ germane	„	117.25	„	—.—
Lire turcescĭ	„	21.40	„	21.50
Scris fonc. Albina 5%		101,—	„	102.—

11683/902.

PUBLICAŢIUNE

S'a constatat, că în numĕrose grădinĭ de pomĭ din Bluměna se află păduchele roșu, care este forte stricăcios pomilor.

In sensul ordinului prea înalt al Ministrului de agricultură Nr. 9679/1899, IV—3 fiecare proprietar de grădină are datorința a stêrpi în modul cel mai temeinic acest insect păgubitor; este deci datorința fiecărui proprietar a se apuca numai decât pe stêrpirea aceluia și a continua cu aplicarea mijlócelor de stêrpire până când observă, că l'a stirpit cu desĕvîrșire din grădina sa.

In contra acelor proprietarĭ de grădinĭ, carĭ nu se apucă numai decât de stirpirea acestui insect păgubitor, séu carĭ sunt negligențĭ și nepăsătorĭ la întrebuințarea mijlócelor de stirpire, de cumva ar desconsidera aceste disposițiunĭ, am fi necesitațĭ sĕ aplicăm disposițiunile §-luĭ 95 al Art. de lege XII din 1894 și a pune noi înșine în cale curățirea grădinilor pe spesele proprietarilor.

Spre a promova acéstă stîrpire în mod rațional, am dat ordin grădinariuluĭ orășenesc, sĕ comunice proprietarilor de grădinĭ, carĭ se adresézā la dênsul, atât mijlócele cu care, cât și modalitatea după care este a se face stirpirea.

Brassó, în 7 August 1902

2—2.(604) *Magistratul orășenesc.*

713—1902.
végrh. szám.

ARVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassói kir. járásbiróság 1902 évi V. 497/1. sz. végzése következtében, Dr. Papp János ügyvéd által képviselt Huber Nándor javára Huber Henrik ellen 2167 kor. s jár. erejéig Brassóban 1902 évi márczius hó 28-án foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 1289 kor. 40 filre becsült házi butorok, mészárosi berendezés és stbbi álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a brassói kir. járásbiróság 1902. évi V. 497/3 számu végzése folytán 2167 kor. tőkekövetelés, ennek 1902 evi márczius hó 7-dik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 161 kor. 90 fillérben biróilag már megállapitott, valamint 14 kor. jelen árverés kitüzési és a még felmerülendő költségek erejéig Brassóban, Egres-utcza 21. sz. alatti leendő eszközlésére **1902-ik évi Augustus hó 26-dik napjának délutáni 3 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§ ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Egyszersmind felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégittetéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tünik, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a biróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számittatik

Kelt Brassóban, 1902 évi augusztus hó 14-ik napján.

Tankó János,
1—1.633. kir. bir. vghjtó.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1902.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·40 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min. séra.
IV. Tr. acc. la órele 10·26 m. séra.

Dela Brașov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 5·15 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
V. Tr. mixt. la óra 6·— min. séra.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la óra 9.18, cu Ciuc) Szereda, la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m.

Dela Brașov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·44 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·14 m. d. am.
IV. Trenul mixt la óra 9·42 m. séra.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min. p. m. (are tură legăcu linia Tușnad-Ciuc-Gyimes.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren accel. la órele 5·7 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 8 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·7 min séra.

Dela Bucurescĭ la Brașov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·23 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·49 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal.
V. Tren accel. la órele 10·14 m. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgĭu, Ciuc-Sereda óra 3·20)
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 8·18 m. séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra.
IV. Tren mixtla óra 10·5 m. séra.

„Gazeta Transilvaniei" cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** și la **Eremias Nepoții.**

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.